

Jaké letecké útoky? Pád „Dvojčat“ byla řízená demolice! Český vojenský analytik a bývalý pyrotechnik zcela vyvrátil oficiální verzi. A to dost významně! (Rozhovor)

- CZ24 News | 15. září 2021

20 LET OD 11. ZÁŘÍ „Daleko větší změny - než v zahraniční - nastaly v politice vnitrostátní. Především v samotných Spojených státech omezil zákon Patriot Act práva a svobody amerických občanů,“ říká k výročí 11. září 2001 vojenský analytik Jaroslav Štefec. Jako inženýr a bývalý pyrotechnik má dodnes pochybnosti, zda mohou dvě stejné budovy spadnout volným pádem přesně do míst svých základů. V rozhovoru také popsal, proč podle něj končí éra Pax Americana.

V sobotu jsme si připomněli 20 let od teroristických útoků v USA. Jak vzpomínáte na 11. září 2001?

Vzpomínám na něj celkem se zájmem, protože 11. září 2001 jsem byl v anglickém Yorku na univerzitě, kde jsme útok prožívali velmi vážně. Byli jsme všichni posluchači i učitelé šokováni, byla přerušena výuka a sledovali jsme dění v New Yorku. Bylo to emotivní vnímání situace všemi lidmi kolem mě.

Na počátku 90. let se ustavil systém se Spojenými státy americkými v roli jediné světové supervelmoci. Říkalo se mu „Pax Americana“, tehdejší prezident Bush volil formulaci „Nový světový pořádek“. Dnes se říká, že tato éra končí. Jak se na ni podle vás jednou bude vzpomínat? A končí vůbec?

Já se domnívám, že tato éra skutečně končí a budeme na ni vzpomínat se smíšenými pocity, protože konec éry, ve které v současné době žijeme, a změna směrů, odkud půjdou hlavní impulzy pro další vývoj našeho světa, nebude úplně jednoduchá. Nám to zatím připadá, že se nic neděje, ale v reálu dojde k velmi významným posunům. A jako vždy, když se zásadně mění určité dlouhodobě nastavené civilizační aspekty nebo když dochází ke změně orientace ve velkém rozměru, což jednoznačně dochází, je to zpravidla doprovázeno ne zcela příjemnými procesy. Obvykle je to doprovázeno různými nepokoji, válkami a podobně.

Toho jsme byli svědkem na přelomu 19. a 20. století, kdy byly procesy také velmi turbulentní, kdy vznikal budoucí Sovětský svaz, kdy vznikla první světová válka, o které se říká, že v podstatě skončila až v roce 1945 a že období míru bylo jen pokračování čekání na dokončení přerozdělování světa. A myslím, že to nebude nic pěkného, co nás čeká.

Po pádu „Dvojčat“ v New Yorku před 20 lety přišla americká reakce, která vedla k několika vojenským intervencím. Jak zpětně hodnotit tuto „válku proti terorismu“?

Válka proti terorismu je eufemismus - dost bezobsažným slovem, protože válka proti terorismu se nedá vést. Terorismus je sám o sobě specifická forma vedení války kvůli dosažení cílů. A válka proti terorismu se nevede zpravidla na polích válečných s nasazením obrovského množství armád. Ať už se

jedná o tvrdý terorismus, kdy vybuchují pumy, střílí se a podobně, nebo o měkký terorismus. Ten má formu znásilňování žen, kriminality, která se rozmáhá právě ze strany sil a skupin, jež se snaží vytvořit prostředí strachu ve společnosti a vytvářet podmínky, aby se jim cizí společnost nebo kolonie - pro ně nepřátelská společnost - přizpůsobila a šla jim na ruku.

S válkou proti terorismu souvisí Afghánistán, kde si v posledních 40 letech vylámaly zuby hned dvě supervelmoci - Sovětský svaz a Spojené státy. Je třeba připomenout roli USA v podpoře protisovětských povstalců včetně podpory islamistických učenců, z nichž se potom stali hlavní nepřátelé Ameriky. Byla to tak krátkozraká politika, že si nedovedli domyslet, že se fanatická víra může obrátit i proti nim?

Takhle velmoci nepřemýšlejí. Velmoci přemýšlejí v horizontech století, nikoliv v horizontu desetiletí. Spojené státy samozřejmě mohly očekávat, že dojde k vývoji, který se jim nějakým způsobem nebude líbit, ale já nepovažuji vstup Spojených států do Afghánistánu za příliš šťastný. Už od samého začátku to bylo deklarováno jako důvody útoku na Írán, kdy se tvrdilo, že Saddám Husajn má chemické zbraně. Pak se ukázalo, že to byla do slova a do písmene lež. Spíše mám pocit, že prohlašování o tom, že tehdy nechtěl Afghánistán vydat Usámu bin Ládina, je trochu mimo místo stejně jako tvrzení o chemických zbraních. V době, kdy do Afghánistánu vstoupily americké jednotky bez mandátu OSN a bez podpory partnerů v Severoatlantické alianci - to vše bylo řešeno dodatečně - tak Usáma bin Ládin nebyl ani na oficiálním seznamu teroristů v Americe. A v té době je znám dokument, ve kterém Afghánistán říká: Dobře, jestli chcete Usámu bin Ládina, tak si ho vezte, my vám ho dáme. Spojené státy to ale nijak nerefletovaly.

Za tímto krokem spíše mohly stát daleko jiné zájmy, které se netýkaly terorismu bezprostředně, ale spíše ohrožení Ruska, které se v té době začalo stavět na zadní, protože nedošlo k takzvané ukrajinizaci Ruska a rozpadu na protektoráty jednotlivých místních šéfů tak, jak k tomu došlo na Ukrajině. Ale objevil se jistý Putin, který tam začal zavádět pořádek a řekl, že se Rusko v žádném případě nestane kolonií ať už Spojených států, nebo jiných západních zemí, ale hodlá jít svojí cestou. Spíše než reakce na terorismus byl vstup Spojených států do Afghánistánu reakcí na konkrétní kroky Ruska s tím, že Spojené státy hodlaly použít Afghánistán právě na Rusko, které v té době začalo zlobit.

Jak moc tento útok proměnil americkou globální politiku? A nebyl tak trochu zneužit určitými silovými skupinami v americké administrativě, které měly podobné ambice už dříve, přinejmenším od první války v Perském zálivu v roce 1991?

Svým způsobem to odstartovalo spoustu procesů v zahraniční politice Spojených států. Především takzvaná arabská jara, kde se, jak už dnes víme, Spojené státy velmi angažovaly. Ale také v Libyi, Afghánistánu, kde docházelo k destabilizaci obrovských ploch celých států, ke zhroucení ekonomik a podobně. Šlo o velmi negativní část americké zahraniční politiky. Problém je, že z globálního hlediska na tom prodělaly. Zformovaly proti sobě ty země, které viděly, že v případě ukázky slabosti nedopadnou dobře. Nejde jen o státy jako Severní Korea nebo Írán, které se celkem logicky snažily zbrojit a získávat jaderné zbraně, aby na ně bylo těžší zaútočit, což má svoji logiku. Já s tím nesouhlasím, ale logiku to má. Hlavně šlo o Rusko, o Čínu, o celé společenství, které tímto víceméně srazily dohromady a vytvořily velmi silnou opozici.

Z dnešního pohledu je připomínáno, že i v USA po těchto událostech nic nebylo jako dříve. Symbolem je zákon Patriot Act, který zásadně omezil lidské svobody a vedl k vyšším pravomocem státních orgánů při sledování občanů. Lze říci, že události 11. září zásadně změnilly i americkou vnitřní politiku a poměr sil mezi svobodou a bezpečností v tamním myšlení?

Ano, tím jsem chtěl navázat. Daleko větší změny než v zahraniční politice nastaly v politice vnitrostátní. Kromě zahraničních dopadů to mělo dopady především v samotných Spojených státech, kdy Patriot Act, který byl vyhlášen víceméně bezprostředně po útocích, vedl k významnému omezení práv a svobod amerických občanů. Dodnes jde o zákon, který je velmi sporný a je kritizován ze strany liberálních sil ve Spojených státech - nemyslím neoliberálních, ale skutečně liberálních a konzervativních sil představovaných křídly republikánské strany.

Silný odpor k němu měli i lidé kolem minulého prezidenta Donalda Trumpa, ale tomu se nepodařilo dospět k zásadní změně zákona. Je celkem jasné, že na jedné straně omezení nebo kladení důrazu na bezpečnost občanů - my vás budeme chránit, hlídat i váš stát - vedlo k tomu, že lidská práva a svobody, na kterých si Američané velmi zakládají, začaly být velmi omezovány. Došlo k omezování některých zákonů, volného nošení zbraní, posílení politického křídla, které si přeje odzbrojit americké občany a omezit značnou bezzubost - vznikl dodatek ústavy, který to zaručuje. Nevedlo to k ničemu dobrému ani ve Spojených státech, ani z hlediska zahraniční politiky, ani z hlediska působení v některých částech světa. Pact Americana se ukázal jako spíše destruktivní než jako garance míru ve světě a solidní rozvoj k pozitivnímu vývoji lidstva.

Jak se z tohoto pohledu díváte na různé teorie, zvané konspirační, zda právě kvůli omezování svobod k útoku nedošlo? Zda se mohou budovy zřídit tak rychle do sebe, zda se nejednalo o řízenou demolici a další nesrovnalosti. Jak to jako bývalý pyrotechnik vnímáte?

Nejsem příznivec rychlých soudů, ale to, co jsem viděl a jak jsem se záběrům zřícení věnoval... historicky nebyl zaznamenaný ani jeden jediný případ zřícení takto konstruované budovy, která by takto bezezbytku spadla do místa, ze kterého vyrůstala. Chápal bych, kdyby došlo ke kolapsu jedné budovy a druhá by zůstala stát. Ale spadly nejen tyto dvě budovy, ale také budova číslo 7, která byla o kilometr dál a která byla vytvořena jako zázemí, ze kterého se řídilo veškeré topení, výtahy, elektrika a tak dále. Ta se také zřítla. Tedy kompletně vše, co patřilo ke Světovému centru, se zřítlo a bylo odstraněno.

Co mě na tom skutečně zaráží je, že nezůstaly stát centrální ocelové sloupky konstrukce budov. Chápal bych, kdyby padající patra sjela po sloupech, k nimž byly velmi pečlivě přivařené a pevnostně připevněné. Budovy měly vydržet zásah letadlem Boeing 777. Zřítily se po zásahu letadla sice poněkud většího, ale nebylo vidět, že by byla zásadně narušená konstrukce. A ani takzvaný požár, který tam zuřil - černý dým, který se odtud valil. Je zajímavé, že na videích v patrech, odkud se kouřilo, mávají lidé. Není pravda, že v těch patrech okamžitě všichni lidé zahynuli - byli tam a žili. Přestože nebyl nejmenší důvod, aby došlo k závažnému pevnostnímu zatížení centrálních sloupů, tak to nakonec spadlo úplně všechno, což je skutečně velmi obtížně vysvětlitelné. Pro mě jako inženýra je to i nepochopitelné, protože jsem se tím nějakou dobu zabýval a sledoval informace a videa, jak dopadly různé hořící ocelové budovy a jiné konstrukce. Vesměs vydržely, zůstaly stát, i když hořely několik dnů. Z mého pohledu samozřejmě nemám dostatek informací, abychom mohli říci, je to tak, či tak, ale viděl jsem hodně různých destrukcí odstřelem, viděl jsem hodně různých vypálených budov, které zůstaly stát, přestože tam požár zuřil několik dní a byly železobetonové. Ale nikdy jsem neviděl, aby po tak krátkém působení údajného požáru v patře byly budovy zničeny a prakticky rychlostí volného pádu, což bylo neskutečné, spadly přesně do místa, odkud vyrostly.